

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 342.9

Ментух Наталія Феліксісмівна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права та судочинства
юридичного факультету
Західноукраїнський національний університет*

Mentukh Nataliya

*PhD in Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Administrative Law and Judiciary
Faculty of Law
Western Ukrainian National University
ORCID: 0000-0002-1016-7635*

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ
ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ
ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF CUSTOMS
CRIME IN UKRAINE**

***Анотація.** Вступ. У статті на основі аналізу теоретичних засад пропонується систематизувати та узагальнити наукові підходи щодо визначення поняття митної злочинності та особливостей адміністративно-правового регулювання митної злочинності в Україні.*

Зазначено, що серед дослідників, які працюють над вивченням питань митної злочинності, немає однозначності в дефініції митної злочинності.

Мета. Мета дослідження полягає у систематизації та узагальненні наукових підходів на основі теоретичних засад щодо визначення поняття митної злочинності, а також особливостей адміністративно-правового регулювання митної злочинності в Україні.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) законодавче регулювання митної злочинності; 2) наукові праці вітчизняних авторів щодо тлумачення поняття митної злочинності.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: аналізу та синтезу (для дослідження поняття митна злочинність), формально-юридичний (для виокремлення особливостей адміністративно-правового регулювання митної злочинності), метод узагальнення (формулювання висновків).

Результати. Проаналізовано наукові твердження щодо поняття «митна злочинність», а також норми чинного законодавства.

На основі аналізу наукових позицій обґрунтовано, що митні злочини – це злочини, пов'язані з порушенням правил митного регулювання та контролю. Вони включають такі види злочинів, як контрабанда, ухилення від сплати митних платежів, незаконне вивезення коштів за кордон та інші.

Подано визначення поняття митна злочинність та виокремлено її специфічні особливості.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розгляді питань щодо визначення питання основних напрямів запобігання та протидії митній злочинності в Україні.

Ключові слова: митна злочинність, митні правопорушення, адміністративне регулювання, митні органи, митні правила.

Summary. *Introduction. The article, based on the analysis of theoretical foundations, proposes to systematize and generalize scientific approaches to defining the concept of customs crime and the features of administrative and legal regulation of customs crime in Ukraine.*

It is noted that among researchers working on the study of customs crime, there is no unanimity in the definition of customs crime.

Purpose. The purpose of the study is to systematize and generalize scientific approaches based on theoretical foundations to defining the concept of customs crime, as well as the features of administrative and legal regulation of customs crime in Ukraine.

Materials and methods. The materials of the study are: 1) legislative regulation of customs crime; 2) scientific works of domestic authors on the interpretation of the concept of customs crime.

In the process of conducting the study, the following scientific methods were used: analysis and synthesis (to study the concept of customs crime), formal and legal (to identify the features of administrative and legal regulation of customs crime), generalization method (formulation of conclusions).

Results. The scientific statements on the concept of "customs crime" and the norms of current legislation are analyzed.

Based on the analysis of scientific positions, it is substantiated that customs crimes are crimes related to the violation of the rules of customs regulation and control. They include such types of crimes as smuggling, evasion of customs payments, illegal export of funds abroad and others.

The definition of the concept of customs crime is given and its specific features are highlighted.

Prospects. In further scientific research, it is proposed to focus attention on considering issues related to determining the main areas of prevention and counteraction to customs crime in Ukraine.

Key words: customs crime, customs offenses, administrative regulation, customs authorities, customs rules.

Постановка проблеми. Суворі заходи митного контролю, встановлені державою, здійснюються, насамперед, задля захисту національного ринку, стимулювання до розвитку національної економіки, а також для забезпечення безпеки держави та її громадян. І, звичайно, у ході

проведення таких заходів контролю митними органами постійно виявляються різного роду митні злочини.

Важливим чинником дотримання вимог митного законодавства є чітке визначення митної злочинності. Засади протидії митним правопорушенням, саме адміністративно-правове регулювання зазнає постійних законодавчих змін.

З цією метою важливим є обґрунтування поняття митної злочинності та визначення особливостей адміністративно-правового регулювання митної злочинності в Україні.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Питання визначення поняття та особливостей вчинення митних правопорушень висвітлено у працях багатьох науковців.

Серед дослідників, які працювали над вивченням поняття митної злочинності та праці яких лягли в основу написання даної статті можна виділити: Н.С. Горобець та Є.А. Полянська [3], В. Дмитрів [4]; Є.В. Додін [5] та ін.

Питання щодо визначення особливостей митної злочинності висвітлено у праці Є.В. Додін [6]; характеристики митного законодавства щодо вчинення митних правопорушень Ю.Д. Кунєв та К.К. Лівінська [7]; В.В. Ліпинський [10].

Водночас слід зазначити, що у вітчизняній юридичній науці питання особливостей та виокремлення сутнісних рис митної злочинності в Україні є не достатньо дослідженими.

Мета статті. На основі аналізу теоретичних засад систематизувати та узагальнити наукові підходи щодо визначення поняття митної злочинності, а також визначити особливості адміністративно-правового регулювання митної злочинності в Україні.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) законодавче регулювання митної злочинності; 2) наукові праці вітчизняних авторів щодо тлумачення поняття митної злочинності.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: аналізу та синтезу (для дослідження поняття митна злочинність), формально-юридичний (для виокремлення особливостей адміністративно-правового регулювання митної злочинності), метод узагальнення (формулювання висновків).

Виклад основного матеріалу дослідження. Злочини, які посягають на встановлений законодавством порядок переміщення через кордон товарів, завдають шкоди розвитку міжнародних економічних відносин між державами, так і розвитку кожної окремої держави, підриваючи їх економічну безпеку і порушуючи їх державний суверенітет. Серйозність загрози, яку представляє даний вид злочинів, а також їх транскордонний характер дають можливість виділити їх із групи злочинів проти порядку здійснення економічної діяльності в окрему підгрупу з умовною назвою «митні злочини».

Митна злочинність, як зазначає В. Чижевич, за своєю природою має транскордонний характер. Це стосується багатьох аспектів цього злочину – від обходу митних платежів, незаконного ввезення та вивезення заборонених товарів, тобто контрабанди (контрабанди), до надзвичайно шкідливих не лише економічно чи фінансово, а й соціально, корупції та розвитку недобросовісної конкуренції чи навіть загроза життю та здоров'ю людей, тварин, рослин або загроза природному середовищу на внутрішніх ринках окремих країн чи інтеграційних угруповань [1, с. 57].

Послідовно транскордонна організована митна злочинність набуває дуже різних форм, її прояви та розміри відрізняються між країнами чи регіонами.

Виправдано пояснюється, як відзначає М. Хацкевич, що транскордонна митна злочинність полягає, серед іншого, у недекларуванні товарів для митного оформлення, приховуванні товарів і, отже, введенні в оману інспекторів, вчиненні кримінальних та податкових злочинів або правопорушень на прикордонних територіях, а також під час торгівлі товарами з іноземними державами. Перевезення вантажів здійснюється невідповідними шляхами, за підробленими документами, в обсязі, що перевищує встановлені для подорожуючих норми, або в обсязі, що не відповідає наявним документам. Транскордонні митні злочини включають принаймні двох осіб (тобто продавців і покупців), які діють з метою отримання фінансової вигоди, це також стосується злочинів в Інтернеті [2, с. 28].

У своїй роботі Н.С. Горобець та Є.А. Полянська зазначають, що привертання уваги саме на митну злочинність, зумовлено низкою чинників, як от: не знайдено напрямки її повного усунення за такий тривалий строк; історичне її виникнення сягає ще часів перших держав; помітною є тенденція до постійного зростання рівня цих злочинів; наслідки такого виду злочинів негативно позначаються не лише на економічній безпеці держави, а й на інших сферах (соціальній, фінансовій, міжнародній тощо); дана проблема вже давно є не лише національною (локальною), а й міжнародною (стосується щонайменше двох держав, а іноді й більше) [3, с. 80].

Безумовно, нині у науковій літературі існують різноманітні визначення щодо поняття «митна злочинність».

Так, В. Дмитрів, у своїй роботі митну злочинність визначає як суспільно небезпечну діяльність, яка несе загрозу економічній безпеці держави, вчиняється суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності з метою одержання економічних вигод та передбачає юридичну відповідальність. Автором зауважено, що в Україні частка митних злочинів у загальній

структурі злочинності є відносно незначною, проте рівень їх соціальної та економічної небезпеки є дуже високим, зумовлюючи при цьому необхідність у боротьбі з даними діяннями, враховуючи мотиви (чинники) вчинення, загрози, що виникають та індикатори (критерії) митної злочинності [4].

Подібної точки зору дотримуються Н. Горобець та Є.А. Полянська, які характеризують митну злочинність як сукупність протиправних винних діянь, які посягають на митну політику держави, становлять загрозу національній, фінансовій, економічній, міжнародній безпеці держави та за які передбачено настання юридичної відповідальності, які мають динамічний характер. Дослідники відмічають тенденцію щодо зростання порушень у митній сфері, що, на їх думку, зумовлено прогалинами правового регулювання, недоліками в діяльності державних органів, що протидіють порушенням митних правил [3, с. 82].

Є.В. Додін вважає, що митні злочини становлять особливу та специфічну групу злочинів, тому відносно них кримінальна політика нашої держави вимушена знайти також специфічні, адекватні такого роду злочинам заходи (методи, засоби) протидії. В свою чергу кримінальна політика повинна враховувати такі фактори, як: специфічність криміналістичної характеристики злочинів, в тій чи іншій мірі пов'язаних з порушенням порядку переміщення товарів (предметів) через митний кордон України; стійку тенденцію розвитку – стрімке переростання митних злочинів з національних у транснаціональні [5, с. 20-21].

Аналіз наукової літератури з даної проблеми показує, що немає серед вчених однозначності у визначенні дефініції митної злочинності.

Найчастіше митні злочини визначаються як суспільно небезпечні, винні, карані діяння, що посягають на сферу економічної діяльності, пов'язану з порядком вивезення та ввезення на територію України товарів та цінностей через митний кордон всупереч правовій забороні.

Митну злочинність та її ріст визначають такі особливості, як: здійснення державою протекціоністської митної політики, яка проявляється введенням непомірно високих ставок ввізного мита; недостатній контроль з боку правоохоронних відомств за походженням та рухом капіталів через митний кордон України; широкі можливості для здійснення транзитних операцій, що виникли як наслідок краху системи соціалізму та кримінального правосуддя в країнах так званого «соціалістичного табору»; низький рівень поінформованості громадян про митні процедури та правила здійснення зовнішньоекономічних угод; масова інтеграція населення, яка створює прецедент для скоєння контрабанди та митних злочинів; невизначений статус кордонів між державами, які входять до СНД, та країнами Європейського Союзу [6, с. 79-85].

Варто відзначити, що визначення поняття «митна злочинність» на законодавчому рівні відсутнє, натомість у Митному кодексі України розкривається поняття «порушення митних правил», а в Кримінальному кодексі України – «контрабанда». А відтак митну злочинність потрібно розуміти як винне суспільно небезпечне діяння, що посягає на встановлений порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, порядок їх митного оформлення та митного контролю, а також на порядок стягнення та сплати митних платежів.

Слід зазначити, що на сьогоднішній день формування основних напрямків роботи митних органів у сфері митних злочинів полягає в наступному: забезпечення збору та отримання попередньої інформації із застосуванням різних джерел з метою запобігання заподіяння шкоди правам, свободам та законним інтересам громадян та держави; міжнародне співробітництво, що сприяє обміну оперативно значущою інформацією, проведення спільних операцій із представниками митних органів іноземних держав; проведення попередніх оперативних процедур щодо

перевірки всього ланцюга постачання товарів з використанням оперативно-пошукових методів та методів аналітичного пошуку.

Для системного вирішення сукупності проблем митного законодавства, як зазначають Ю.Д. Кунєв та К.К. Лівінська, необхідним є поділ складів проступків за конкретними митними процедурами, згідно яких переміщується товар, які, в свою чергу, можна також згрупувати за процедурами: ввезення, вивезення та транзиту [7, с. 80].

Відповідно до положень МК України можна зазначити, що переміщення товарів через митний кордон України фізичними особами може бути пов'язаним із правопорушеннями, відповідальність за які передбачено відповідними статтями даного кодексу [8].

У своїй роботі А.О. Німа під порушеннями митних правил при переміщенні товарів фізичними особами через митний кордон України пропонує розуміти «умисну чи з необережності дію чи бездіяльність фізичної особи, яка посягає на встановлений порядок переміщення ними товарів через митний кордон України, здійснення процедур митного оформлення і митного контролю таких товарів, чи (або) звільнення чи справляння митних платежів» [9, с. 177].

Порушення митних правил при переміщенні товарів фізичними особами через митний кордон України належить до категорії адміністративних правопорушень та є різновидом юридичної відповідальності.

В.В. Ліпинський зазначає, що «незважаючи на буквальний зміст положень митного законодавства про застосування штрафів за порушення митних правил, вони повинні тлумачитись на підставі врахування принципу пропорційності, який вимагає забезпечити відповідність адміністративних стягнень за порушення митних правил тяжкості та наслідкам цих порушень, ступеня вини правопорушника з врахуванням усіх обставин справи, що вимагає обмежуватись застосуванням якомога

більш м'яких заходів державного реагування на ці правопорушення, достатніх для досягнення цілей адміністративних стягнень за порушення митних правил» [10, с. 173].

Митне законодавство в частині протидії митним деліктам передбачає ряд адміністративних стягнень, зокрема попередження, штраф, який може застосовуватись тільки як основне адміністративне стягнення за порушення митних правил відповідно до ч. 1 ст. 462 МКУ [8].

З вищевикладеного випливає широке використання у адміністративно-деліктних тлумаченнях митного законодавства підходу щодо визначення суми штрафу, згідно якого вона або є твердою чітко визначеною сумою, або вираховується залежно від чинників, які характеризують допущене фізичною особою чи підприємством порушення митних правих (вартість товарів, сума несплачених митних платежів тощо). Проте, відповідно до даного підходу не встановлюється нижня та верхня межа штрафів, що виключає гнучкість у визначенні розміру стягнення, що не повністю узгоджується із міжнародними стандартами [10, с. 171].

Боротьба з адміністративними правопорушеннями у сфері митної справи (порушеннями митних правил), є однією із найважливіших напрямів у правоохоронній діяльності держави. При вчиненні митних правопорушень завдається шкода економічним інтересам держави, що є неприпустимим для оптимального розвитку національної економіки, а також негативно впливає на добробут всього населення країни.

Для захисту економічної безпеки держави необхідним є припинення вчинених та таких, що готуються до вчинення митних правопорушень та притягнення до відповідальності осіб, які їх вчинили.

Митні правопорушення мають певну соціальну небезпеку, що виражаються у заподіянні шкоди чи створенні загрози заподіяння шкоди

суспільним відносинам у митній сфері, зокрема пов'язані з поповненням дохідної частини державного бюджету.

Однак боротьба з митними злочинами здійснюється не лише за допомогою адміністративно-правового методу через притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності, але й з використанням кримінально-правових засобів – шляхом притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності.

Як правило, склади відповідного адміністративного митного правопорушення та митного злочину подібні, що пов'язано із зазіханням на загальний для них об'єкт інтересів, а саме суспільні відносини, пов'язані із встановленим порядком та правилами переміщення товарів через митний кордон. Але при цьому законодавець має кілька різних підходів до визначення об'єкта правопорушень у митній сфері в адміністративному та кримінальному праві.

Аналізуючи співвідношення права адміністративного та кримінального, слід врахувати те, що перше має відрізнятися від другого меншою суворістю щодо відповідальності за скоєння діянь, зокрема подібних між собою за низкою ознак. Звідси випливає, що санкції за адміністративно карані порушення митних правил мають бути м'якшими, ніж за кримінальні делікти, тому що адміністративні правопорушення мають менший ступінь суспільної небезпеки, ніж митні злочини.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, митна злочинність, має свої специфічні риси та особливості, зокрема:

- обумовлена, мінлива й історично детермінована сукупністю різноманітних факторів, що породжуються системою існуючих суспільних відносин соціально-економічного, політичного, правового плану, які виступають каталізаторами її зростання або, навпаки, нейтралізуючи її масштаби та рівень;

- митна злочинність є сукупністю вчинених на певній території за певний час злочинів, які посягають на широке коло правоохоронних відносин та має специфічні особливості предмета злочину, протиправного діяння та обстановки його вчинення;
- митна злочинність є загрозою економічній, національній, екологічній безпеці країни та здоров'ю населення;
- митні злочини відбуваються в умовах усвідомлення суб'єктом небезпеки своїх дій або навпаки бездіяльності, а також передбачення можливості чи неминучості настання суспільно-небезпечних наслідків;
- адміністративна відповідальність за порушення митних правил, настає за умови, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність;
- суб'єктами за порушення митних правил можуть бути громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а також посадові особи підприємств при вчиненні порушень митних правил даними підприємствами (ст. 459 МКУ);
- митну злочинність становлять протиправні дії, які здійснюються особами з аналітичним складом інтелекту, позаяк для злочинів даного типу характерні спеціальні вміння та знання не лише у митній сфері, але і у сфері економіки загалом;
- дані злочини можуть бути скоєні організованою групою осіб (незаконне переміщення валюти через митний кордон, сильнодіючих речовин, зброї та її компонентів, автомобілів та їх запасних частин, культурних цінностей тощо).

Тобто, митна злочинність – це суспільно небезпечне, винне діяння, що здійснюється у сфері економічної діяльності при вивезенні з митної території та ввезенні на митну територію товарів і транспортних засобів всупереч вимогам закону, об'єктом яких виступають суспільні відносини, пов'язані з недоторканністю митної території, її захистом від ввезення

незаконних товарів, нормальне функціонування митних органів, дотримання належного порядку митного оформлення та інші відносини у сфері митної справи.

Митні злочини — це злочини, пов'язані з порушенням правил митного регулювання та контролю. Вони включають такі види злочинів, як контрабанда, ухилення від сплати митних платежів, незаконне вивезення коштів за кордон та інші.

Таким чином, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день скоєні злочинні діяння у сфері митної справи є одним з негативних факторів, які безпосередньо впливають на ефективний розвиток економічних та ринкових відносин, також на валютно-фінансову систему держави і на встановлений законом порядок переміщення різного роду товарів через кордон. Для їх запобігання та виявлення, слід розробляти та впроваджувати ефективні заходи пов'язані з профілактикою найбільш поширених злочинних дій у митних органах.

Митні органи в межах своєї митної території повинні забезпечувати захист національної безпеки держави, життя та здоров'я людини і довкілля.

Боротьба з митними злочинами є основною частиною компетенції митних органів.

З метою мінімізації митної злочинності необхідно покращити ефективність роботи митних органів. Це можна зробити лише спільними зусиллями митних та правоохоронних органів, а також держави. Окрім того необхідно запровадити низку заходів для профілактики роботи митних органів щодо виявлення та запобігання митним злочинам. Тільки посилена праця митних органів дозволить запобігти появі митній злочинності для забезпечення захисту економіки країни, життя населення та навколишнього середовища.

Напрями подальших наукових досліджень мають охоплювати питання визначення основних напрямів запобігання та протидії митній злочинності в Україні.

Література

1. Czyżowicz W. Polityczno-prawne mechanizmy i organizacyjne formy zwalczania przestępstw celnych w ramach WCO. *Monitor Prawa Celnego i Podatkowego*. 2015. Nr. 235(2). P. 52-60. URL: <https://www.europub.co.uk/articles/-A-178517> (дата звернення: 15.02.2025).
2. Chackiewicz M. Zwalczanie międzynarodowej przestępczości w logistyce na wybranych przykładach – narzędzia, metody, system kar. *Gospodarka Materialowa i Logistyka*. 2021. t. LXXIII. Nr. 4. P. 26-35.
3. Горобець Н.С., Полянська Є.А. Митна злочинність: поняття та проблеми правового визначення в Україні. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Вип. 3. С. 79-83.
4. Дмитрів В.І. Вектори протидії митній злочинності в Україні й світі. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/63.pdf (дата звернення: 15.02.2025).
5. Додін Є.В. Митна злочинність: поняття та структура. *Митна справа*. 2010. № 3(69). С. 17-29. URL: [https://www.libr.dp.ua/text/ms-3-2010-\(17-29\)-DODIN.pdf](https://www.libr.dp.ua/text/ms-3-2010-(17-29)-DODIN.pdf) (дата звернення: 15.02.2025).
6. Додін Є.В. Організація заходів протидії митній злочинності та митній делікатності. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1(I). С. 79–85.
7. Кунєв Ю.Д., Лівінська К.К. Адміністративне урегулювання митних правопорушень: на прикладі ст. 485 МКУ. *Юридичний вісник*. 2020. № 4 (57). С. 75-82.

8. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48, Ст. 552.
9. Німа А.О. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил при переміщенні товарів фізичними особами через митний кордон України: підстави та ознаки. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Вип. 81, Ч. 2. С. 174-180.
10. Ліпинський В.В. Шляхи тлумачення законодавчих положень про адміністративні штрафи за порушення митних правил для їх приведення у відповідність до верховенства права. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. № 4. С. 168-174. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255105> (дата звернення: 15.02.2025).

References

1. Czyżowicz, W. (2015). Polityczno-prawne mechanizmy i organizacyjne formy zwalczania przestępstw celnych w ramach WCO. *Monitor Prawa Celnego i Podatkowego*. nr. 235 (2). pp. 52-60. Retrieved from <https://www.europub.co.uk/articles/-A-178517> [in Polish].
2. Chackiewicz, M. (2021). Zwalczanie międzynarodowej przestępczości w logistyce na wybranych przykładach – narzędzia, metody, system kar. *Gospodarka Materialowa i Logistyka*. t. LXXIII. Nr. 4. pp. 26-35 [in Polish].
3. Horobets, N.S., Polyanska, Ye.A. (2020). Mytna zlochynnist: ponyattya ta problemy pravovoho vyznachennya v Ukrayini [Customs crime: concept and problems of legal definition in Ukraine]. *Juris Europensis Scientia – Juris Europens Scientia*. Vyp. 3. S. 79-83 [in Ukrainian].
4. Dmytriv V.I. (2018) Vektory protydyiy mytniy zlochynnosti v Ukrayini y sviti [Vectors of countering customs crime in Ukraine and the world]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, № 1. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/63.pdf [in Ukrainian].

5. Dodin, Ye.V. (2010). Mytna zlochynnist: ponyattya ta struktura [Customs crime: concept and structure]. *Mytna sprava – Customs Affairs*. № 3(69). pp. 17-29. Retrieved from [https://www.libr.dp.ua/text/ms-3-2010-\(17-29\)-DODIN.pdf](https://www.libr.dp.ua/text/ms-3-2010-(17-29)-DODIN.pdf) [in Ukrainian].

6. Dodin, Ye.V. (2012). Orhanizatsiya zakhodiv protydyi mytniy zlochynnosti ta mytniy delikatnosti [Organization of measures to combat customs crime and customs delicacy]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu - Bulletin of the Zaporizhia National University*, № 1(I). pp. 79–85 [in Ukrainian].

7. Kunyev, Yu.D., Livinska, K.K. (2020). Administratyvne urehulyuvannya mytnykh pravoporushen: na prykladi st. 485 MKU [Administrative regulation of customs offenses: on the example of Art. 485 of the MCU]. *Yurydychnyy visnyk - Legal Bulletin*, № 4 (57). pp. 75-82 [in Ukrainian].

8. Mytnyy kodeks Ukrayiny [Customs Code of Ukraine]. (2012). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. № 44-45, № 46-47, № 48, St. 552 [in Ukrainian].

9. Nima, A.O. (2024). Administratyvna vidpovidalnist za porushennya mytnykh pravyl pry peremishchenni tovariv fizychnymy osobamy cherez mytnyy kordon Ukrayiny: pidstavy ta oznaky [Administrative liability for violation of customs rules when moving goods by individuals across the customs border of Ukraine: grounds and signs]. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya PRAVO – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series LAW*, Vyp. 81, Ch. 2. pp. 174-180 [in Ukrainian].

10. Lipynskyy, V.V. (2021). Shlyakhy tlumachennya zakonodavchykh polozhen pro administratyvni shtrafy za porushennya mytnykh pravyl dlya yikh pryvedennya u vidpovidnist do verkhovenstva prava [Ways of interpreting legislative provisions on administrative fines for violation of customs rules to

bring them into line with the rule of law]. *nalitychno-porivnyalne pravoznavstvo*
– *Analytical and Comparative Law*, № 4. pp. 168-174. Retrieved from
<http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255105> [in Ukrainian].